

METODIKA SOUTĚŽE O NÁVRH

Pro oblast architektury, urbanismu, krajinářské architektury, stavitelství a výtvarného nebo užitého umění

Obsah

1. CO ZNAMENÁ SOUTĚŽ O NÁVRH	1
2. PRO KOHO JE SOUTĚŽ O NÁVRH VHODNÁ	2
3. JAK VYHLÁSIT SOUTĚŽ – SEDM JEDNODUCHÝCH KROKŮ	2
3.1 Volba předmětu (zadání, téma, rozsah) a vhodného druhu soutěže (architektonická, urbanistická, inženýrsko-konstrukční, krajinářská, díla výtvarného a užitého umění / veřejná, vyzvaná, kombinovaná /jednokolová, dvoukolová / ideová, projektová)	2
3.2 Zpracování konceptu soutěžních podmínek (doporučuje se podle vzorových soutěžních podmínek ČKA - na webu ČKA, nebo ČKAIT – v případě inženýrsko-konstrukčních soutěží), a předání ČKA, nebo ČKAIT v případě inženýrsko-konstrukční soutěže (ČKA a ČKAIT dále společně jen „Komora“), k předběžnému posouzení nejméně 15 dnů před ustavující schůzí poroty; konzultovat soutěžní podmínky s Kanceláří Komory se doporučuje již od počátku příprav.	3
3.3 Příprava soutěžních podkladů (grafické, textové) včetně zadání a stavebního programu v papírové i/nebo digitální podobě.....	7
3.4 Sestavení soutěžní poroty (možnost požádat Komoru o doporučení nezávislých porotců) včetně jejích pomocných orgánů a uspořádání ustavující zasedání poroty k projednání a odsouhlasení soutěžních podmínek (případně je doplnit dle doporučení poroty).	7
3.5 Definitivní znění soutěžních podmínek schválených vyhlášovatelem a porotou předat Komoře k vystavení doložky regulérnosti soutěže.	10
3.6 Zajištění vyhlášení soutěže ve Věstníku veřejných zakázek a na webu vyhlášovatele nejpozději v den vyhlášení soutěže.	10
4. JAKÝ JE PRŮBĚH SOUTĚŽE O NÁVRH	10
4.1 Zasedání poroty k dotazům soutěžících	10
5. JAK POSTUPOVAT PO SKONČENÍ SOUTĚŽE – ZADAT ZAKÁZKU V JEDNACÍM ŘÍZENÍ BEZ UVEŘEJNĚNÍ	13
6. KDO PORADÍ - PS PRO SOUTĚŽE PŘI ČKA	14
7. JAK DLOUHO TRVÁ SOUTĚŽ - ORIENTAČNÍ HARMONOGRAM.....	14
7.1 Od záměru do vyhlášení	14
7.3 Po soutěži cca 1 – 3 měsíce	15
8. KOLIK SOUTĚŽ STOJÍ	15
8.1 Příprava soutěže	15
8.2 Ceny a odměny	15
8.3 Jednání poroty.....	17
8.4 Činnost sekretáře soutěže a přezkušovatele.....	17
8.5 Výstava, případně vydání katalogu či jiných propagačních materiálů	17
9. CO DOPORUČIT ZÁVĚREM	17

1. CO ZNAMENÁ SOUTĚŽ O NÁVRH

Soutěž o návrh je formou výběru zhotovitele projektové dokumentace, územní studie či územně plánovací dokumentace, ve kterém je překládán návrh výsledného řešení.

Terminologií zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen „Zákon“), se potom soutěží o návrh rozumí „postup zadavatele směřující k získání návrhu, projektu či plánu“. Tento způsob výběru dodavatele jako jediný umožňuje výběr zpracovatele projektu na základě hodnocení konkrétní představy projektanta o estetickém, dispozičním a funkčním řešení záměru. Investor¹ má při soutěži o návrh možnost vybírat podle poměru ceny a komplexní kvality návrhu. Není tedy

¹Investorem se rozumí zadavatel dle pojmosloví Zákona, respektive vyhlášovatel dle pojmosloví Soutěžního řádu ČKA i Soutěžního řádu ČKAIT – pojem vyhlášovatel je také dále používán v rámci této metodiky

odkázán jen na hledisko ceny za zpracování projektu, které není zárukou řešení odpovídajícího potřebám investora.

Nespornou výhodou soutěže o návrh je možnost porovnat mezi sebou více návrhů, které byly zaslány různými týmy přihlášenými do soutěže. Investor pomocí poroty vybere nejvhodnější návrh a s ním zároveň schopný autorský tým a vhodného partnera pro budoucí spolupráci na projektu. Odborná část poroty má přitom zásadní úkol pomoci vyhlášovateli při sestavování zadání a následně při posuzování předložených soutěžních návrhů rozpoznat jejich kvalitu a vyhlášovateli ji vysvětlit.

2. PRO KOHO JE SOUTĚŽ O NÁVRH VHODNÁ

Soutěž o návrh je vhodná pro všechna zadání z oblasti architektury, urbanismu, územního plánování, krajinářské architektury, stavitelství, výstavnictví a výtvarného nebo užitého umění. Soutěž o návrh se - ve srovnání s jiným způsobem zadání veřejné zakázky na projekční služby na návrh stavby - bezpečně vyplatí u staveb s investičními náklady nad 10 mil Kč., protože návrh povede k efektivnímu využití investice a úspoře peněz na stavbu a její provoz. To však nevylučuje její užití také na záměry s menšími investičními náklady, neboť rozsah soutěže je možné přizpůsobit velikosti akce.

3. JAK VYHLÁSIT SOUTĚŽ – SEDM JEDNODUCHÝCH KROKŮ

3.1 Volba předmětu (zadání, téma, rozsah) a vhodného druhu soutěže (architektonická, urbanistická, inženýrsko-konstrukční, krajinářská, díla výtvarného a užitého umění / veřejná, vyzvaná, kombinovaná /jednokolová, dvoukolová / ideová, projektová)

Z hlediska předmětu soutěže rozlišujeme soutěže:

Architektonické, které jsou určeny obvykle pro řešení jednotlivých objektů, popřípadě jejich menšího souboru, nebo veřejného prostoru.

Urbanistické, určené pro řešení urbanisticky významného souboru staveb nebo územně plánovací dokumentace.

Inženýrsko-konstrukční, určené pro inženýrské stavby, stavby dopravní a pro technické odborné projektování.

Krajinářské, určené pro krajinářské úpravy, řešení parků, veřejných prostranství, krajinných celků apod.

Výtvarné, určené pro díla výtvarného umění a díla umění užitého.

Běžné jsou soutěže kombinované, např. architektonicko-urbanistické, architektonicko-výtvarné apod.

Předmět soutěže vyplývá ze záměru vyhlášovatele. Právní dopady rozlišení se projevují při výběru porotců, jejichž kvalifikace by měla odpovídat zadání předmětu soutěže.

Z hlediska okruhu účastníků se rozlišují soutěže o návrh:

Veřejné (otevřené), jichž se mohou zúčastnit všichni účastníci splňující kvalifikační předpoklady.

Vyzvané (užší), v nichž vyhlášovatel provede výběr ze zájemců, kteří předloží doklady o splnění kvalifikace. Výběr musí být proveden na základě objektivních kritérií.

Kombinované (spojení dvou předchozích).

Vzhledem k zákonné úpravě lze v současné době vypsat soutěž o návrh jako vyzvanou pouze, nejedná-li se o soutěž pohybuující se v režimu Zákona. (Tedy v případě zakázky malého rozsahu.)

Z hlediska počtu kol lze soutěže dělit na:

Jednokolové, u nichž je výběr nejvhodnějšího návrhu (návrhů) proveden v prvním kole.

Dvoukolové, u nichž lze v prvním kole vybrat několik návrhů, které jsou v druhém kole dopracovány podle upřesněného soutěžního zadání. Výběr nejvhodnějšího návrhu resp., návrhů je pak proveden na základě větší podrobnosti zvoleného řešení včetně například zpřesnění ekonomických parametrů. V obou kolech soutěže o návrh musí být dodržena zásada anonymity.

Z hlediska záměru řešení se rozlišují:

Ideové, které slouží vypisovateli k prověření možností řešení problému. Její výsledky mohou být spíše podkladem k důkladnému vypracování stavebních programů, jejich rozvoji nebo naopak opuštění. Často mohou být podkladem pro vypracování podmínek pozdější „projektové“ soutěže, pro další úvahy o tématu.

Projektové, které obvykle míří k získání konkrétního návrhu, jenž by měl být východiskem pro další dopracování studie a zpracování celého projektového díla. Na výsledek takové soutěže by mělo navázat jednací řízení bez uveřejnění dle Zákona.

3.2 Zpracování konceptu soutěžních podmínek (doporučuje se podle vzorových soutěžních podmínek ČKA - na webu ČKA, nebo ČKAIT – v případě inženýrsko-konstrukčních soutěží), a předání ČKA, nebo ČKAIT v případě inženýrsko-konstrukční soutěže (ČKA a ČKAIT dále společně jen „Komora“), k předběžnému posouzení nejméně 15 dnů před ustavující schůzí poroty; konzultovat soutěžní podmínky s Kanceláří Komory se doporučuje již od počátku příprav.

Smyslem soutěžních podmínek je stanovit pro všechny zúčastněné závazná pravidla, podle nichž bude porota, jako orgán jmenovaný a pověřený vyhlášovatelem, rozhodovat o návrzích předložených soutěžícími a volit mezi nimi ty návrhy, které prokážou nejvyšší kvalitu (resp. budou v nejvyšší míře naplňovat vyhlášovatelem zvolená hodnotící kritéria), ty ocenit nebo odměnit a doporučit k realizaci.

Z právního hlediska je třeba soutěžní podmínky chápat jako návrh smlouvy, resp. terminologií nového občanského zákoníku tzv. veřejné nabídky, kterou je vyhlášovatel vázán. Přihlášením se do soutěže soutěžící tuto veřejnou nabídku přijímají a jsou jí vázáni též.

V soutěžních podmínkách by mělo být především jasně rozlišováno mezi závaznými požadavky (podstatného charakteru) a těmi požadavky, které umožňují soutěžícímu svobodu výkladu. Nejvhodnějším postupem je výslovné označení zvolených požadavků, jejichž splnění je v návrhu řešení pro vyhlášovatele zásadní, za požadavky závazné, a současně označení požadavků, jejichž dodržení je pouze orientační za požadavky nezávazné. Přesná identifikace závazných a nezávazných podmínek zadání, kterému porozumí jednoznačně také účastníci soutěže, je jedním z důležitých předpokladů úspěchu soutěže a omezuje možnost případné napadnutelnosti výsledků. Přitom je třeba mít na paměti, že příliš detailní a příliš zavazující soutěžní podmínky brání soutěžícím ve skutečně tvůrčím svobodném přístupu k řešení a porotě zároveň příliš zužují prostor pro co nejnepodvědnější posouzení navržených řešení. Zároveň je třeba vnímat, že nedodržení závazných

požadavků je důvodem k vyloučení návrhu ze soutěže. Proto je vhodné používat spíše nezávazné požadavky doplněné o zdůvodnění soutěžících.

Obecnou právní odpovědnost za rozsah, obsah a stupeň závaznosti soutěžních podmínek nese vyhlášovatel soutěže, který je ve vztahu k soutěžícím de facto smluvním partnerem a který je tudíž povinen řídit se soutěžními podmínkami a dalšími předpisy, pokud na ně tyto podmínky odkazují (typicky Zákon nebo Soutěžní řád Komory).

Soutěžní podmínky musí dostatečně jasně a zřetelně vymezit především

- účel a předmět soutěže, to jest pojmenovat a upřesnit vyhlášovatelovy záměry;
- charakter problému, který má být řešen;
- nezbytné podklady a program, na jejichž základě může být kvalitní soutěžní návrh vypracován;
- rozsah řešení, to jest souhrn konkrétních požadavků věcných a formálních s řešením problému spojených, zejména požadavky na zpracování návrhů, údaje o podrobnostech a způsobu zpracování;
- priority řešení, to jest hierarchii řešených problémů, a z nich odvodit
- rozsah závaznosti požadavků obsažených v soutěžních podmínkách – z důvodů výše uvedených se doporučuje vyhlášovatelům co nejvíce omezit závazné požadavky a ostatní požadavky stanovit jako nezávazné (doporučené nebo orientační).

Vzhledem k mimořádnému významu kvalitně připravených soutěžních podmínek je v Soutěžním řádu ČKA i Soutěžním řádu ČKAIT uložena porotě soutěže povinnost podmínky projednat a odsouhlasit před vyhlášením soutěže. Zkušený porotce, který se porotování účastní pravidelně, může odhalit taková ustanovení soutěžních podmínek, která mohou v následném průběhu soutěže zakládat nebezpečná úskalí.

Soutěžní podmínky posuzuje kromě poroty rovněž Komora. Jejím posláním není posuzovat program či zadání soutěže, nýbrž naplnění základních formálních náležitostí soutěže. V otázce programu může na obtíže příliš svazujících soutěžních podmínek vyhlášovatele upozorňovat, a to v zájmu vyhlášovatelů samých. Svrchovanost rozhodnutí je však v rukou vyhlášovatele.

Dostatečná přesnost soutěžních podmínek a současné pečlivé rozvážení závaznosti jednotlivých požadavků otevírající dostatečný prostor pro tvůrčí přístup zpracovatelů (architektů, inženýrů), je jednou ze základních záruk úspěšného průběhu soutěže vůbec. Ani soutěžní podmínky sebelépe napsané však nemohou poskytnout veškeré nezbytné informace. V okamžiku, kdy se soutěžící začnou řešením důkladně zabývat, začnou je studovat a setkají se s prvními problémy, musí být dán prostor k podrobnějšímu zpřesňujícímu výkladu, poskytnutému odborníkem zpracovávajícím tyto podmínky a členy poroty, kteří tyto podmínky odsouhlasili. Působnost k zodpovídání dodatečných dotazů má v souladu se Zákonem vyhlášovatel, měl by tak však činit ve spolupráci s porotou. Pro zodpovídání dodatečných dotazů se u soutěží vyhlášených v souladu se Zákonem užije ustanovení § 49 Zákona, dle něhož soutěžící může požadovat písemně dodatečné informace k zadávacím podmínkám nejpozději 6 pracovních dnů před uplynutím lhůty pro podání nabídek a vyhlášovatel je povinen nejpozději do 4 pracovních dnů po doručení informací odeslat. S ohledem na specifickou povahu soutěže o návrh se jedná o lhůtu nepřiměřeně krátkou, za současného právního stavu ji však nelze soutěžními podmínkami účinně modifikovat.

Obvyklý obsah soutěžních podmínek - soutěžní podmínky musí v souladu s obecně závaznými právními předpisy a Soutěžním řádem Komory obsahovat několik okruhů informací.

Jednak je to okruh informací označujících vyhlašovatele soutěže a jím pověřené osoby, tedy název a adresu vyhlašovatele soutěže resp. zadavatele na soutěž navazující veřejné zakázky, jméno a adresu sekretáře soutěže a jméno a adresu přezkušovatele soutěžních návrhů, popřípadě dalších osob, které jsou vyhlašovatelem pověřeny konat jeho jménem některé základní administrativní úkony, jako například vydávání soutěžních podkladů.²

Další okruh informací se týká účelu a druhu soutěže, jak je vymezuje § 2 Soutěžního řádu Komory, včetně záměru řešení soutěže.

Významný okruh informací se týká předmětu soutěže a rozsahu řešení, přičemž musí vyhlašovatel uvést všechny požadavky pro zpracování, údaje o podrobnostech a způsobu zpracování, seznam nezbytných částí, udání měřítek a upřesnění požadavků na architektonické, urbanistické, technické, provozní, ekologické, ekonomické a jiné řešení.

V tomto bloku informací musí vyhlašovatel označit kritéria, podle kterých budou soutěžní návrhy vyhodnocovány. Nastavení hodnotících kritérií musí být provedeno velmi zodpovědně. Jejich pojetí musí odpovídat charakteru předmětu soutěže a potřebě vyhlašovatele. U soutěží ideových je vhodné nastavit obecnější kritéria, u projektových soutěží mohou být použita i kritéria podrobnější (např. týkající se dosažených parametrů stavby, investičních nákladů apod.). Při stanovení kritérií by měl vyhlašovatel s porotou najít takové řešení, které nebude zbytečně omezovat tvůrčí přístup soutěžících a zároveň umožní objektivní hodnocení.

Pro hladký průběh soutěže mají podstatný význam uvážlivě zvolené lhůty soutěže, z nichž za nejvýznamnější je nutno považovat zejména

- určení dne a hodiny (spolu s místem a způsobem) odevzdání soutěžních návrhů,
- určení termínů zasedání poroty, zejména zasedání ustavující schůze, zasedání ke konzultacím a zasedání pro posouzení předložených návrhů, včetně určení doby, do které porota rozhodne o výsledku soutěže,
- určení lhůty a způsobu vyhlášení výsledků soutěže, včetně určení data a místa vystavení soutěžních návrhů,
- určení lhůty pro zaslání cen, odměn a náhrad soutěžícím.

Na rozdíl od otevřených řízení při zadávání veřejných zakázek, kde se předpokládá anonymita výběrové komise, přístup k posuzování architektonických a urbanistických soutěží je právě opačný: nutným předpokladem schválení soutěžních podmínek Komorou je jmenný seznam řádných členů poroty a jejich náhradníků uvedený výslovně v soutěžních podmínkách. Smyslem a účelem tohoto ustanovení je poskytnout soutěžícím, kteří do soutěže vkládají výsledky své práce (na rozdíl od ostatních forem zadávacích řízení), určitou jistotu, že tato jejich předem vložená práce bude posuzována vysoce kvalifikovanými a uznávanými odborníky.

---

² Seznam soutěžních podkladů je v soutěžních podmínkách uveden se současným určením místa a doby, kde a kdy je lze obdržet, popřípadě kde a kdy lze do nich nahlédnout, včetně ustanovení o výši zálohy na podklady zapůjčené vyhlašovatelem, jakož i o vrácení poskytnuté zálohy účastníkům, kteří odevzdají soutěžní návrhy nebo vrátí vyzvednuté podklady v určené lhůtě neporušené zpět.

Do okruhu formálních významných náležitostí patří u veřejných soutěží i způsob označení soutěžních návrhů a jejich příloh a popis opatření pro zaručení anonymity soutěžících.

Podstatnou součástí soutěží je poskytování finančních náhrad za účast v soutěži a za odevzdaná řešení. Soutěžní podmínky obsahují počet cen (zpravidla tři) a jejich výši a kromě toho počet a výši odměn neoceněných soutěžních návrhů, popřípadě ustanovení o náhradě hotových výloh vyzvaným účastníkům soutěže u soutěží vyzvaných.³

Významnou součástí soutěžních podmínek jsou ustanovení o rozsahu oprávnění vyhlášovatele nakládat dále s oceněnými nebo odměněnými soutěžními návrhy, včetně práva na vystavení a reprodukci soutěžních návrhů, a závazek vyhlášovatele soutěže k respektování autorských práv autorů předložených řešení a způsob ochrany jejich autorských práv, opírající se o celý soubor autorskoprávních předpisů platného práva. S právem vyhlášovatele nakládat se soutěžními návrhy úzce souvisí i určení závazného způsobu využití výsledků soutěže.⁴

Nedílnou součástí soutěží je pořádání výstav (popřípadě i vydávání katalogů). Výstavou předložených řešení se teprve naplňuje jeden z nejvýznamnějších rysů soutěžení. Proto by měla být vyhlášovatelem věnována výstavě náležitá pozornost. Je žádoucí, aby na výstavě byly přístupny úplné soutěžní návrhy. Neumožňuje-li to místo, pak je vhodné, aby i nevystavené části soutěžních návrhů byly přístupny soutěžícím a veřejnosti k nahlédnutí.

Spory, které mohou v průběhu či po ukončení soutěže nastat, by mělo řešit ustanovení o řešení případných rozporů. Je-li soutěž vyhlášována v souladu se Zákonem, uplatní se zákonná úprava v ustanoveních § 110 a násl. Zákona.⁵ V soutěžních podmínkách lze též založit působnost k rozhodování sporů orgánem Komory, konkrétně Stavovským soudem Komory. Stavovský soud ČKA v případě nevyhovění námitce soutěžícího vede v souladu s Disciplinárním a smířčím řádem ČKA rozhodčí řízení, jehož výsledkem je rozhodčí nález deklarující, zda byl formální postup poroty a vyhlášovatele v souladu se soutěžními podmínkami, Soutěžním řádem ČKA a obecnými právními předpisy, Stavovský soud ČKAIT pak vede smířčí řízení dle Disciplinárního a smířčího řádu ČKAIT.

---

³ Příslib cen a odměn je vedle motivačního efektu pro potenciální soutěžící též významným ukazatelem, že je vyhlášovatel při vypsání soutěže veden vážným úmyslem následného zadání zakázky a v praxi se existence odpovídajících cen a odměn projevuje vyšší mírou účasti kvalitních soutěžních týmů.

⁴ V praxi občas dochází k tomu, že vyhlášovatel již předem počítá s částečným užitím nápadů ze všech odevzdaných soutěžních návrhů (postup někdy označovaný jako tzv. „vzobávání“) a snaží se udělit zakázku týmu sice průměrnému, ale příslušně „tvárnému“. Kromě toho, že se jedná o postup chybný z hlediska vzniku vskutku celistvého a kvalitního architektonického díla, je tento postup v rozporu s autorskými právy účastníků, ledaže smyslem například urbanistické soutěže bylo ověřovat na úrovni velmi obecné (ideové) jisté předpoklady využití území a tato skutečnost byla v podmínkách soutěže jasně deklarována a také patřičně oceněna.

⁵ V případě soutěže o návrh může každý účastník soutěže do 15 dnů ode dne doručení oznámení výsledků podat vyhlášovateli soutěže zdůvodněné námitky vůči formálnímu postupu poroty. Námitky podává účastník soutěže (stěžovatel) písemně a musí v nich uvést, kdo je podává, proti kterému postupu poroty či vyhlášovatele námitky směřují, v čem je spatřováno porušení soutěžních podmínek a čeho se stěžovatel domáhá. Vyhlášovatel přezkoumá podané námitky v plném rozsahu a do 10 dnů od obdržení námitek odešle stěžovateli písemné rozhodnutí o tom, zda námitkám vyhovuje či nikoliv, s uvedením důvodu. Vyhoví-li vyhlášovatel námitkám, uvede v rozhodnutí způsob provedení nápravy a oznámí tuto skutečnost všem účastníkům soutěže. Pokud vyhlášovatel námitkám nevyhoví, uvědomí stěžovatele v písemném rozhodnutí o možnosti podat návrh na zahájení řízení o přezkoumání úkonů vyhlášovatele u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Návrh je nutné doručit Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže i vyhlášovateli do 10 dnů od doručení rozhodnutí vyhlášovatele o námitkách nebo do 25 dnů od odeslání námitek, pokud vyhlášovatel o námitkách nerozhodl. Náležitosti návrhu a dalšího postupu stěžovatele se řídí podle ustanovení § 113 a násl. Zákona.

Nedílnou součástí soutěžních podmínek je i konečné vyjádření Komory o souladu soutěžních podmínek se Soutěžním řádem Komory (tzv. „doložka regulérnosti“). Absence takové doložky v soutěžních podmínkách je pro potencionální účastníky významným indikátorem, že se může jednat o soutěž tzv. neregulární a v souladu s § 7 Profesního a etického řádu ČKA jsou z účasti v soutěži vyloučeni architekti autorizovaní podle zákona č. 360/1992 Sb.⁶

Základním ustanovením soutěžních podmínek je výslovné potvrzení, že odevzdáním soutěžního návrhu účastník soutěže souhlasí se soutěžními podmínkami a zavazuje se jimi řídit a dodržovat je. Obdobnou povinnost deklaruje i vyhlášovatel, který se zavazuje dnem vyhlášení soutěže dodržet soutěžní podmínky tak, jak byly vyhlášeny a učinit je tak předmětem vzájemného smluvního ujednání, a to pod sankcí přiměřené náhrady nákladů vynaložených v souvislosti s účastí v soutěži soutěžícím, změní-li vyhlášovatel v průběhu soutěže soutěžní podmínky nebo jejich část.

V tomto smyslu je vyhlášení soutěže (kterým se rozumí zpřístupnění soutěžních podmínek možným účastníkům soutěže) aktem s významnými právními důsledky. Proto musí být zpráva o vyhlášení soutěže o návrh oznámena ve Věstníku veřejných zakázek (www.isvz.cz), popřípadě Úředním věstníku EU, a to nejpozději v den vyhlášení soutěže. Počínaje dnem vyhlášení soutěže o návrh poskytuje vyhlášovatel zájemcům o účast v soutěži soutěžní podmínky a podklady.

Pokud si to vyhlášovatel v soutěžních podmínkách vyhradí, má možnost soutěž zrušit (odvolat) dle § 108 Zákona za současného vyplacení přiměřeného odškodného.⁷ Uvědomění o odvolání soutěže se musí provést stejným způsobem, jakým došlo k vyhlášení soutěže.

3.3 Příprava soutěžních podkladů (grafické, textové) včetně zadání a stavebního programu v papírové i/nebo digitální podobě.

3.4 Sestavení soutěžní poroty (možnost požádat Komoru o doporučení nezávislých porotců) včetně jejích pomocných orgánů a uspořádání ustavující zasedání poroty k projednání a odsouhlasení soutěžních podmínek (případně je doplnit dle doporučení poroty).

Zvláštní složitost postavení soutěžní poroty spočívá v její pozici prostředníka mezi vyhlášovatelem a soutěžícím.⁸ Porota tak plní především a zejména úlohu zástupce vyhlášovatele, který má ovšem pro svoje působení některé naprosto zásadní předpoklady, zejména profesní kvalifikaci (vzdělání) a praxi, zároveň však prokázanou schopnost být účinně a účelně účasten na rozpravě - především umět naslouchat, dát zaznít různým názorům a umět tyto názory analyzovat a syntetizovat do názoru výsledného, kterým je hodnocení a ocenění v soutěži předložených návrhů a doporučení vyhlášovateli, jak dále postupovat při uskutečňování díla.

Porota je tak hodnotící komisí, která posuzuje a hodnotí soutěžní návrhy i z odborného hlediska.

⁶ V souladu s citovaným ustanovením mají navíc tyto osoby povinnost o akcích nesoucích znaky neregulární soutěže ČKA uvědomit.

⁷ Dle § 6 odst. 3 soutěžního řádu se za přiměřené odškodnění v součtu považuje částka odpovídající souhrnu předpokládaných cen a odměn.

⁸ Její právní postavení lze přirovnat k postavení mandátáře (příkazníka), který na základě mandátní (příkazní) smlouvy sui generis (soutěžních podmínek) zastupuje mandanta (příkazce), kterým je vyhlášovatel, při výběru nejvhodnějších řešení. Na tomto postavení poroty nemění nic ani skutečnost, že mezi jejími členy jsou pravidelně přímí zástupci vyhlášovatele, popřípadě vyhlášovatel sám.

Své postavení opírá porota o řadu klíčových bodů v procesu rozhodování, kdy se tu větší, tu menší měrou vztahuje k jedné či druhé straně soutěže, popřípadě k nim oběma.

Vůči vyhlašovatel - zejména v počátcích soutěže, kdy buď přímo spolupracuje na zadání soutěže, nebo alespoň projednává a odsouhlasí znění soutěžních podmínek, vypracovaných zkušenými profesionály. V tomto bodě rozhodování je porota svojí kvalifikací oprávněna doporučit doplňky a změny soutěžních podmínek, především pak zpřesnit program soutěže a doporučit jako závazná ustanovení jen taková, která jsou naprosto nezpochybnitelnou součástí řešení. Toto rozhodnutí by měla porota činit při plném vědomí své následné odpovědnosti za dodržování soutěžních podmínek v celém jejich rozsahu. V závěru soutěže je porota oprávněna ve smyslu výše uvedeném vhodnými doporučeními usměrnit vztah vyhlašovatele a soutěžícího při budoucím uskutečňování vybraného díla.

Vůči soutěžícím v počátcích při přípravě podmínek zadání a při zodpovídání dotazů a zejména v závěru při hodnocení a oceňování návrhů. Porota musí být ve všech těchto okamžicích zárukou maximálně dosažitelné objektivity a profesionality posuzování návrhů.⁹ Nezávislá a odborně způsobilá soutěžní porota je totiž nejen jedním z hlavních předpokladů kvalitního rozhodnutí pro danou lokalitu nejvhodnějšího řešení s odpovídající mírou prestiže a kredibility takového rozhodnutí, nýbrž je i významnou informací pro soutěžní týmy: výběr členů soutěžní poroty je významnou informací vyhlašovatele o jeho záměrech a zájmech, což umožňuje soutěžícím zvážit svoji účast v soutěži.¹⁰ Zároveň tím šetří prostředky i vyhlašovatel, neboť lze očekávat, že do soutěže se přihlásí pouze ty týmy, jejichž řešení bude ve větší míře konvenovat zaměření vyhlašovatele, čímž se snižují režijní náklady s takovou soutěží spojené (menší počet distribuovaných podkladů, nižší náklady na činnost poroty) a zvyšuje se efektivita vynaložených prostředků. Toto všechno jsou zájmy prvořadě sledované a chráněné systémem zadávání veřejných zakázek i speciálními právními předpisy profesními.

Skloubit tyto dvě polohy vyžaduje značnou míru kvalifikace i diplomatickosti. Porota je tím místem, jímž prochází sdělení od soutěžících k vyhlašovatel a zpět. Výsledek soutěže je pak do podstatné míry závislý na tom, jak vhodným prostředím pro zprostředkování této rozpravy porota je. Aby splnila svoje poslání, ukládá Soutěžní řád Komory porotě řadu práv a povinností.

Především vymezuje funkci a poslání soutěžní poroty a vymezuje způsob jejího ustavení a složení. Vedle již uvedené funkce poroty jako posuzovatele, hodnotitele a oceňovatele soutěžních návrhů vymezuje především způsob jejího obsazení řádnými členy a náhradníky, jejichž počet musí být úměrný počtu členů poroty a činí obvykle jednu třetinu. Porota má vždy lichý počet členů, nejméně tři a nejvíce jedenáct. Jednání poroty se účastní všichni členové, avšak náhradníci pouze s hlasem poradním. V případě zastupování nepřítomného řádného člena nabývá náhradník statutu řádného člena s hlasem rozhodujícím.

---

⁹ Toto je zároveň i důvod, proč je složení poroty předem známo i soutěžícím. Toto představuje rozdíl mezi soutěží o návrh a ostatními způsoby zadání veřejné zakázky, kde se složení hodnotitelské komise z dobrých důvodů nezveřejňuje a se jmény členů této komise se může seznámit soutěžící nejdříve při otevírání obálek - má se tímto způsobem předcházet možnému ovlivňování členů hodnotitelské komise před jednáním a rozhodováním. Nutnost předem známého personálního složení soutěžní poroty je jeden ze základních atributů řádné soutěže.

¹⁰ Tj. zvážit reálné vyhlídky na úspěch se svým pojetím a tudíž nevynakládat zbytečně finanční prostředky a osobní úsilí na řešení, jehož úspěšnost je velmi nejistá.

Členy poroty jmenuje vyhlašovatel z řad kvalifikovaných odborníků. Členy poroty mohou být i zástupci vyhlašovatele soutěže, budoucího uživatele a představitelé místní správy. V zájmu nezávislosti rozhodování však musí být většina členů poroty nezávislá na vyhlašovatele a na orgánech rozhodujících o výsledku soutěže, a to po celou dobu soutěže.¹¹

Velký význam pro činnost poroty má účast přizvaných znalců. Lze tak dosáhnout především výrazného profesního posílení poroty, aniž se tím nadměrně zatěžuje porota sama příliš velkým počtem členů a aniž se tím snižuje operativnost jejího rozhodování.¹² Zúčastnění odborní znalci mají ovšem hlas pouze poradní.

Aby bylo zamezeno pochybnostem o objektivitě posuzování předložených návrhů, nesmí členové poroty být v žádném předchozím bezprostředním pracovním styku se soutěžícími, ani později převzít žádné smluvní závazky na úkoly, které vycházejí ze soutěže.

Objektivita a nepodjatost rozhodování je jedním ze základních principů soutěžení uplatněným v právních dokumentech (Zákon a Soutěžní řád). Soutěžní řád obsahuje „preventivní“ ustanovení, neboť v § 3 vylučuje možnost účasti v soutěži osobám, které jsou v příbuzenském či pracovním vztahu s vyhlašovatelem či porotci.

Vedle odborných poradců se porota opírá (obvykle již prostřednictvím soutěžních podmínek!) o činnost pomocných orgánů, jimiž pravidelně bývají

- sekretář soutěže,
- přezkušovatel soutěžních návrhů,

které jmenuje vyhlašovatel.

Činnost sekretáře poroty spočívá zejména v přijímání soutěžních návrhů a potvrzování jejich převzetí, označování doručených návrhů pořadovými čísly, datem a hodinou převzetí, vypracování seznamu doručených soutěžních návrhů, jejich uchovávání a zajišťování jejich ochrany a bezpečnosti, organizování jejich vystavení, zapisování do protokolu. Sekretář provádí další práce podle pokynů předsedy poroty.

Přezkušovatel spolupracuje při vypracování soutěžních podmínek, sleduje průběh soutěže, ověřuje, zda doručené soutěžní návrhy splňují požadavky na obsah a formu stanovené soutěžními podmínkami a podává porotě písemnou zprávu o formálním průběhu přípravy soutěže a o kontrole úplnosti a souladu soutěžních návrhů s podmínkami soutěže, koná přípravné práce pro činnost poroty, spolupracuje s porotou podle pokynů jejího předsedy a připravuje pro porotu podklady, na jejichž základě porota rozhoduje o připuštění soutěžních návrhů do řádného posuzování; podrobnosti o činnosti přezkušovatele stanoví porota.¹³

---

¹¹ Nezávislími se rozumí ti členové poroty, kteří nejsou s vyhlašovatelem v trvalém obchodním vztahu, popřípadě ve vztahu zaměstnaneckém, služebním a obdobném; za nezávislého porotce se nepovažují ani členové poradních sborů a zpracovatelé soutěžních podmínek a soutěžního programu (zadání) vyhlašovatele. Nezávislí členové poroty nesmí být trvalými projektovými partnery. Nadpoloviční většina nezávislých členů poroty nesmí být tvořena zaměstnanci nebo vlastníky stejného subjektu.

¹² Soutěžní řád UIA (Mezinárodní sdružení architektů) ostatně „...velmi důrazně upozorňuje na přednosti omezeného počtu členů poroty...“ a doporučuje, aby počet členů poroty nepřekračoval číslo sedm. Porota si proto přizve znalce, vyžaduje-li to povaha odevzdaných soutěžních návrhů, s předchozím souhlasem vyhlašovatele, popřípadě ustanovením v soutěžních podmínkách samých.

¹³ Je teoreticky možné, avšak ne příliš vhodné činnost sekretáře a přezkušovatele sloučovat do jedné osoby.

Velmi důležitou součástí úpravy činnosti poroty v Soutěžních řádech Komor představují ustanovení o jednání soutěžní poroty, které se odehrává v několika uzlových bodech rozhodování: před vyhlášením soutěže, v první polovině doby po vyhlášení soutěže, při hodnocení soutěže a po jejím ukončení.

Před vyhlášením soutěže svolá vyhlášovatel jmenované členy poroty k ustavující schůzi poroty. Nejpozději týden před jejím jednáním by měl rozeslat členům poroty soutěžní podmínky předběžně schválené Komorou. Na ustavující schůzi se členové poroty písemně zaváží k účasti na práci poroty, prohlédnou si soutěžní podklady, projednají soutěžní podmínky a jejich upravenou verzi odsouhlasí všichni porotci včetně náhradníků. Řádní členové poroty zvolí ze svého středu předsedu, případně místopředsedu poroty, porota stanoví podrobnosti o činnosti přezkušovatele. V případě nepřítomnosti některého člena poroty je nutný jeho dodatečný písemný souhlas se soutěžními podmínkami, písemné stanovisko k volbě předsedy poroty a podepsaný závazek účasti na práci poroty, vše před vyhlášením soutěže – podklad pro vystavení regulérnosti od Komory. Komora doporučuje ještě na ustavující schůzi stanovit přesně termín hodnotícího jednání poroty a projednat honorář nezávislých členů poroty, jak z hlediska hodinové sazby, tak formu obchodního vztahu.

3.5 Definitivní znění soutěžních podmínek schválených vyhlášovatelem a porotou předat Komoře k vystavení doložky regulérnosti soutěže.

Vyhlášovatel soutěže rozhoduje samostatně o druhu soutěže, obsahu soutěžních podmínek, složení poroty, výši odměn a cen v soutěži či honorářích za činnost v odborné porotě a za další konzultace. Proces vyhlášení uzavírá formálně Komora, která vystaví doložku regulérnosti, kterou ověřuje soulad soutěžních podmínek se Soutěžním řádem Komory.

3.6 Zajištění vyhlášení soutěže ve Věstníku veřejných zakázek a na webu vyhlášovatele nejpozději v den vyhlášení soutěže.

4. JAKÝ JE PRŮBĚH SOUTĚŽE O NÁVRH

4.1 Zasedání poroty k dotazům soutěžících

V průběhu soutěžní lhůty (v rámci časových limitů stanovených Zákonem, respektive Soutěžním řádem Komory) může konat porota zasedání k zodpovězení dotazů a k podání doplňujících informací účastníkům soutěže, jestliže o to projeví soutěžící zájem, přičemž způsob případného projednání a zodpovězení dotazů bude uveden v podmínkách. Příjem otázek pro členy poroty zajišťuje v souladu s ustanovením § 7 odstavce 5 Soutěžního řádu sekretář soutěže, který je všem členům poroty také v dostatečném předstihu zasílá k posouzení.

4.2 Odevzdání a přezkoušení návrhů

Návrhy přebírá sekretář poroty. Vede přitom evidenci doručených návrhů obsahující pořadové číslo doručení nebo číslo jednacích a čas doručení návrhu. Pokud je návrh doručen osobně, vydá sekretář potvrzení o převzetí.

Po termínu pro odevzdání návrhů přezkušovatel ověří, zda doručené soutěžní návrhy splňují požadavky na obsah a formu stanovené soutěžními podmínkami a zpracuje pro porotu písemnou zprávu o formálním průběhu přípravy soutěže a o kontrole úplnosti a souladu soutěžních návrhů s podmínkami soutěže.

4.3 Hodnotící zasedání poroty

Nejpozději do jednoho měsíce po uplynutí soutěžní lhůty svolá předseda členy poroty na hodnotící zasedání a stanoví podrobně další postup práce poroty. Do soutěže mohou být připuštěny pouze ty soutěžní návrhy, které jsou uvedeny v seznamu doručených soutěžních návrhů.

Prohlášení o nepodjatosti

Na prvním zasedání poroty konaném po termínu odevzdání soutěžních návrhů si předseda vyžádá ode všech členů poroty a jejích pomocných orgánů písemné prohlášení, že budou vykonávat svou funkci nestranně, že se ani přímo, ani nepřímo nezúčastnili prací na předložených soutěžních návrzích a že u veřejných a kombinovaných soutěží neznají jména autorů předložených soutěžních návrhů. Závazek aktivní účasti na jednání a rozhodování poroty a prohlášení nestrannosti a nezávislosti na účastnících soutěže mívá obvykle formu písemných příloh k protokolu o jednání a rozhodování poroty.

Pravidla jednání a rozhodování poroty

Porota je schopna usnášení, je-li přítomen plný počet řádných členů, popřípadě náhradníků, zastupujících nepřítomné členy poroty, přičemž řádné členy nezávislé (v souladu s ustanovením § 8 odstavce 4 Soutěžního řádu) na vyhlášovateli musí v rozhodování poroty nahradit jen náhradník nezávislý.

Jednání poroty vede předseda, v jeho nepřítomnosti místopředseda nebo pověřený předsedající.

Porota rozhoduje, prostou většinou hlasů řádných členů. Výjimkou jsou tyto situace:

1. Porota rozhoduje o vyřazení z posuzování návrhů, u kterých bylo zjištěno porušení závazných požadavků. Pokud jde o čistě formální nedostatek, jímž není snížena srozumitelnost návrhu, není ohrožena anonymnost návrhu či není návrh zvýhodněn, pak může porota čtyřpětinovou většinou rozhodnout o ponechání návrhu v posuzování.
2. Dvoutřetinová většina je potřebná pro udělení zvláštní odměny návrhu, který byl vyřazen z posuzování pro formální nedostatky.
3. Při rozhodování o udělení cen může porota rozhodovat o neudělení cen. V tomto případě je nezbytné jednomyslné schválení všemi hlasujícími členy poroty.
4. V případě, že porota hodlá neudělit některé z vypsanych odměn, musí toto rozhodnutí odsouhlasit čtyřpětinovou většinou.

Řádní členové poroty mají právo uvést do zápisu o rozhodnutí poroty svůj názor, odchylný od názoru většiny ostatních řádných členů poroty.

Projednání zprávy přezkušovatele, vyřazení návrhů z posuzování

Po vyslechnutí zprávy přezkušovatele porota projednává naplnění závazných požadavků na soutěžní návrhy. Při tomto procesu je povinna vyřadit z posuzování všechny soutěžní návrhy, které

- porušují podmínku anonymity,
- nejsou v souladu se závaznými požadavky soutěžních podmínek.

Porota také musí vyřadit z posuzování ty části soutěžního návrhu (výkresy, fotografie, modely či jiné dokumenty), které nebyly výslovně požadovány v podmínkách soutěže.

O vyřazení návrhů z posuzování může porota jednat kdykoliv v průběhu zasedání až do otevírání obálek s údaji o autorech, neboť se může stát, že zjistí některé závažné nedostatky až při podrobném studiu.

Po otevření obálek může porota vyřadit ty návrhy, které nesplnily požadavky na obsah obálek. Důvodem pro vyřazení tedy může být nedoložení požadovaných kvalifikačních listin, čestných prohlášení, ale i zjištění, že autor nesplňuje požadavky již výše citovaného § 3 Soutěžního řádu.

Vznikne-li při posuzování soutěžních návrhů pochybnost z hlediska souladu některého z předložených soutěžních návrhů se závaznými požadavky soutěžních podmínek, jinak řečeno, nastane-li spor o to, zda soutěžní návrh, popřípadě jeho dotčená část, odpovídá závazným podmínkám soutěže a pouze některými dílčími znaky se od nich liší, je povinností a právem poroty posoudit takové odchylky s přihlédnutím ke smyslu příslušných závazných ustanovení a vyložit ustanovení soutěžních podmínek ve vztahu k této odchylce.¹⁴

Pokud jde o čistě formální nedostatek, jímž není snížena srozumitelnost nebo ohrožena anonymnost návrhu či není návrh zvýhodněn, může porota rozhodnout (čtyřpětinovou většinou), že návrh ponechá v posuzování.

O svém závěru a o všech podstatných argumentech, jimiž zdůvodnila takové své rozhodnutí ve sporných případech, však musí soutěžní porota učinit podrobný záznam a uvést v něm, zdali jí zjištěná odchylka soutěžní návrh nezvýhodňuje oproti ostatním, popřípadě není-li tato odchylka na překážku zachování anonymity, jedná-li se o soutěž anonymní.

Sama skutečnost, že je předložený soutěžní návrh vyřazen z posuzování ještě nemusí znamenat, že se jím porota nemůže zabývat. Její postup v této věci je ovšem fakultativní: záleží na rozhodnutí porotců samých, jak s předloženým návrhem naloží. Obvyklý a doporučený postup je takový, že soutěžní návrhy, které porušily podmínky, popřípadě požadavky stanovené vypsáním a byly proto vyloučeny ze soutěže, jsou posouzeny mimo soutěž a dávají-li obzvláště pozoruhodné podněty, mohou po stanoveném pořadí, avšak před přiznáním cen a odměn, být rozhodnutím poroty, odhlasovaným nejméně kvalifikovanou dvoutřetinovou většinou hlasů řádných členů poroty, ohodnoceny zvláštní odměnou.

Hodnocení návrhů

Nejpodstatnějším výsledkem činnosti poroty je hodnocení předložených návrhů, posouzení jejich celkové kvality a navržení následného ocenění a odměnění. Toto posouzení poroty je aktem zcela suverénním a nezávislým, který nelze zpochybnit, ledaže by bylo prokazatelně učiněno v příčinné souvislosti s porušením závazných ustanovení soutěžních podmínek. Vedle rozhodnutí o cenách je porota oprávněna přiznat neoceněným, avšak hodnotným návrhům, které přinášejí kvalitní, či originální, byť i jen dílčí řešení soutěžního úkolu, odměny. Ve zcela výjimečných případech, zejména při soutěžích s velmi nízkou účastí anebo při prokazatelném nedostatku návrhů odměny hodných, může porota kvalifikovanou čtyřpětinovou většinou hlasů řádných členů rozhodnout o neudělení nebo jiném rozdělení odměn, popřípadě jiném rozdělení cen (avšak v tomto případě při zachování jejich celkové výše). Protokol o rozhodnutí poroty, obsahující rozdělení cen a odměn včetně zdůvodnění, stvrzují svým podpisem všichni řádní členové poroty.

¹⁴ Obdobné situace nemohou být a priori vyloučeny, neboť soutěžní podmínky jsou smluvními ujednáními, která nemohou nikdy postihnout skutečnost v celé její rozmanitosti, a všechny možné eventuality, které mohou při aplikaci soutěžních podmínek nastat.

Vyhlašovatel je vázán hodnocením poroty uvedeným v protokolu o hodnocení návrhů, na základě něhož činí rozhodnutí o výběru nejvhodnějšího návrhu.

Rozhodnutí poroty o stanovení pořadí a rozdělení cen a odměn jsou konečná a vyhlašovatel je jimi vázán při výběru nejvhodnějšího návrhu resp. návrhů. O novém posouzení a hodnocení může vyhlašovatel rozhodnout pouze v případě, zjistí-li, že porota při posuzování a hodnocení návrhů porušila postup stanovený Zákonem nebo soutěžními podmínkami, za tímto účelem může ustanovit novou porotu.¹⁵

V případě nesouhlasu s rozhodnutím o výběru nejvhodnější nabídky mohou účastníci v souladu s § 110 Zákona podat vyhlašovateli námitky. Nevyhoví-li jim vyhlašovatel, je možné se obrátit na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže anebo na příslušnou Komoru s návrhem na zahájení rozhodčího řízení.

Výsledek soutěže zveřejní vyhlašovatel přiměřeným způsobem, zejména v odborném tisku a veřejnou výstavou. Všem účastníkům soutěže se výsledek soutěže oznámí doručením rozhodnutí vyhlašovatele. Závěrečný protokol z jednání poroty musí být zaslán na vědomí Komoře. Skutečnost, že se výsledky soutěže zveřejňují, má velký význam pro co nejčasnější zapojení veřejnosti do věcí veřejných a pro kultivaci veřejného mínění. Tímto zapojením veřejnosti a umožněním její účasti na obecním dění lze předejít mnoha budoucím nedorozuměním, která následně vedou k předpojatostem a nevraživosti, které se nesnadno překonávají a v posledku vedou k nedohodě a sporům.

5. JAK POSTUPOVAT PO SKONČENÍ SOUTĚŽE – ZADAT ZAKÁZKU V JEDNACÍM ŘÍZENÍ BEZ UVEŘEJNĚNÍ

Soutěží o návrh se rozumí postup vyhlašovatele směřující k získání návrhu, projektu či plánu zejména v oblasti územního plánování, architektury či stavitelství. Na základě takto získaného plánu, projektu nebo návrhu poté vyhlašovatel zadá vybranému účastníkovi (obvykle jednomu z oceněných týmů soutěže) veřejnou zakázku na služby, pro jejíž zadání použije jednací řízení bez uveřejnění (dle § 23 odst. 6 Zákona). V případě zakázek malého rozsahu pak může zadat veřejnou zakázku na služby i přímo bez JŘBU. Cílem soutěže o návrh je nalezení určitého návrhu (projektu) a jeho autora, cílem následného jednacího řízení bez uveřejnění je uzavření konkrétní smlouvy o dílo s vybraným dodavatelem.

Pokud má vyhlašovatel úmysl v návaznosti na soutěž o návrh zadat zakázku, měl by v soutěžních podmínkách uvést, zda bude jednací řízení bez uveřejnění vést pouze s vítězem soutěže o návrh či např. se všemi oceněnými účastníky.

---

¹⁵ Není-li rozhodnutí poroty o vítězi zároveň rozhodnutím o tom, komu bude udělena zakázka, je toto rozhodnutí podkladem pro konečné rozhodnutí vyhlašovatele o dalším využití soutěžních návrhů, při němž nesmějí být dotčena autorská práva účastníků. Podléhá-li vyhlašovatel Zákonu, může využít zadání veřejné zakázky v jednacím řízení bez uveřejnění v souladu s § 23 odst. 6 Zákona.

Jednací řízení bez uveřejnění se zahajuje písemnou výzvou vyhledávatele, kterou oznamuje svůj úmysl zadat tímto způsobem veřejnou zakázku. V této výzvě musí vyhledávatel stanovit údaje o hodnotících kritériích (není-li zakázka zadána jedinému účastníkovi tohoto řízení). Kritériem, které by mělo mít váhu minimálně 50% je potom umístění v konané soutěži o návrh; dalšími kritérii může být osobní představení při prezentaci, nabídková cena, termín dodání projektu či složení projekčního týmu. Doporučuje se, aby ve výběrové komisi byl zastoupen někdo z nezávislých odborných porotců ze soutěže o návrh. Výhodné je takového porotce angažovat jako odborného poradce po celou dobu zpracování zakázky.

Pokud se jedná o využití výsledků ideové soutěže, je třeba respektovat autorská práva. Pokud by došlo v budoucnu k projektovým pracím využívajícím ideje soutěžícího, je třeba s autorem dohodnout další postup.

6. KDO PORADÍ - PS PRO SOUTĚŽE PŘI ČKA

Česká komora architektů poskytuje vyhledávatelům bezplatnou odbornou spolupráci při přípravě soutěží. Činnost pracovní skupiny ČKA sestává ze čtyř okruhů: spolupráce s vyhledávatelem, propagace soutěží a dohled nad regulérností soutěží a výběrových řízení. Spolupráce ČKA s vyhledávatelem probíhá během celého procesu, začíná již před vyhlášením soutěže a končí dlouho po ukončení soutěže. (Kontakt: www.cka.cc, souteze@cka.cc)

7. JAK DLOUHO TRVÁ SOUTĚŽ - ORIENTAČNÍ HARMONOGRAM

Celý průběh soutěže od prvotního rozhodnutí po zadání zakázky trvá cca 5-9 měsíců.

7.1 Od záměru do vyhlášení

cca 2-3 měsíce

* Příprava soutěže (stanovení záměru, příprava soutěžních podmínek, stavebního programu, podkladů pro soutěžící).

1–2 měsíce

* Předložení podmínek Kanceláři ČKA v Brně.

nejméně 15 dnů před ustavující schůzí poroty

* Ustavující schůze poroty: termín dohodnout již při přípravě soutěžních podmínek, nejméně týden předem musí dostat porotci soutěžní podmínky, aby měli čas na prostudování.

1 týden

* Úprava soutěžních podmínek a dalších podkladů po ustavující schůzi.

0- 2 týdny

* Předložení podmínek Kanceláři ČKA v Brně k vydání regulérnosti a vydání regulérnosti

do 10 dnů

* Vyhlášení soutěže: v den vyhlášení musí být k dispozici soutěžní podmínky i všechny podklady.

cca 2 týdny

7.2 Soutěž

**2 měsíce u jednokolové a
3 u dvoukolové**

* Čas na zpracování soutěžních návrhů a odevzdání: minimálně 6 týdnů, ideálně asi 2 měsíce; v případě dvoukolových soutěží musí soutěžní lhůta činit nejméně 8 týdnů na obě kola;

min. 6 týdnů u jednokolové soutěže

* Přezkoušení návrhů: do 2 týdnů po odevzdání návrhů, aby mohl přezkušovatel podat porotě písemnou zprávu o kontrole úplnosti a souladu návrhů s podmínkami soutěže.

1-2 týdny

* Posouzení (vyhodnocení) návrhů porotou, zpracování protokolu: hodnotící zasedání poroty trvá 1 – 3 dny, podle počtu návrhů.

1-2 týdny

* Oznámení výsledku soutěže: do 5 pracovních dnů od konečného rozhodnutí poroty.

0-1 týden

7.3 Po soutěži

cca 1 – 3 měsíce

* Výstava, katalog

co nejdříve

* Vyplacení cen, odměn, honorářů;

do 50 dnů od rozhodnutí poroty

* Zadání zakázky dle zákona o veřejných zakázkách v jednacím řízení bez uveřejnění. Zákon nestanovuje lhůtu, ve které musí dojít k zadání navazujícího výběrového řízení, nicméně by měl být brán ohled na případné řešení rozporů (např. účastníci mohou podat do 15 dnů od doručení oznámení o výsledku zdůvodněné námitky).

8. KOLIK SOUTĚŽ STOJÍ

Předpokládané náklady na soutěž činí 2 – 2,5 % z celkových investičních nákladů. Uvedené ceny jsou pouze orientační.

8.1 Příprava soutěže

Zpracování soutěžních podmínek a podkladů, zajištění vyhlášení soutěže v tisku, zajištění podkladů pro soutěžící apod.

8.2 Ceny a odměny

Výše cen, odměn a náhrad účelně vynaložených nákladů by měla být vždy přiměřená složitosti řešeného úkolu a rozsahu požadovaného soutěžního řešení. Čím větší složitost, čím větší rozsah, čím podrobnější řešení, tím větší budou prostředky, které vyhlášovatel do soutěže bude muset

vložit. Je tedy na vyhlášovatel i na jeho poradcích (tvůrcích soutěžních podmínek, technických poradcích a přezkušovateli) a zejména na porotcích a expertech, aby pomohli nalézt vskutku vhodný a účelný rozsah pořádané soutěže, který je nutně vynaloženými náklady srovnatelný s významem řešeného tématu.

Za přiměřenou částku pro ceny a odměny se považuje taková výše souhrnu cen a odměn, která se liší podle charakteru soutěže a činí

- u ideových soutěží, popřípadě prvních kol dvoukolových soutěží 1 % z výše předpokládaných investičních, popřípadě rozpočtových prostředků určených na provedení předmětu soutěže,
- u projektových soutěží, popřípadě druhých kol dvoukolových soutěží nejméně 1 % až 1,5 % z výše předpokládaných investičních, popřípadě rozpočtových prostředků určených na provedení předmětu soutěže (u vyšších investic nad 1 mld. Kč od 0,5 %), nebo 1 % až 2 % u soutěží jednokolových;
- u urbanistických soutěží 10 % z výše předpokládaných rozpočtových prostředků na dokumentaci (územní plán, regulační plán, územní studie);

při stanovování výše tohoto souhrnu se přihlédne zejména k rozsahu a obtížnosti soutěže a v případě pochybností též k ustanovením Výkonů a honorářů architektů; u urbanistických soutěží 10 % z výše předpokládaných rozpočtových prostředků určených na dokumentaci stanovených honorářovým řádem.¹⁶

Zvláštním případem jsou soutěže urbanistické, které mají především povahu ideovou. Vedle soutěže na návrh urbanistické koncepce obce či města, na niž naváže zakázka na zpracování územní plánovací dokumentace (dále ÚPD), je možné soutěž využít např. k výběru zhotovitele územní studie. V případě ÚPD její složitost a komplexnost znemožňuje předkládat v rámci soutěže ucelené řešení ÚPD. Bylo by to dokonce proti smyslu a povaze územně plánovací činnosti samé. Předmětem soutěže bývá v naprosté většině případů koncepce rozvoje obce či města, protože v jejím návrhu spočívá tvůrčí pozice autorů. Vlastní ÚPD je ve výsledku vyjádřením vybrané koncepce prezentovaným v podobě požadované stavebním zákonem a jeho prováděcími vyhláškami. Proto je obzvláště důležité, aby vyhlášvatelé urbanistických soutěží k této skutečnosti přihlídlí a stanovili dostatečnou výši cen a odměn, které by měly uhradit účastníkům těchto soutěží myšlenky a vykonanou práci. Tím spíše pak, že pořízení územně plánovací dokumentace, jehož součástí je i její zhotovení, je výkonem veřejné správy v přenesené působnosti.

Aby byla podpořena motivace účastníků soutěží umístit se svým řešením co nejlépe, je rozdíl mezi jednotlivými cenami stanoven obvykle jejich vzájemným poměrem, přičemž platí, že první cena představuje zpravidla 50%, druhá cena 30% a třetí cena 20% z celkové částky určené na ceny. Úhrnná částka na odměny pak nesmí překročit 50 % částky stanovené na ceny, přičemž jednotlivá odměna nesmí překročit 80% částky stanovené pro třetí cenu.¹⁷

¹⁶ Rozsah těchto prostředků je jen na první pohled a zdánlivě velký. Budeme-li pro jednoduchost uvažovat, že z celkové výše budoucího plnění (například celkových nákladů na stavbu) je honorář architekta nebo inženýra roven 10 % a že z celkového honoráře (100 %) představují platby za první dvě výkonové fáze (příprava zakázky a vypracování návrhu stavby) 11 %, pak celková částka vyplacená jednomu zpracovateli na honoráři v běžné zakázce představuje přibližně právě ono 1 % z celkových nákladů stavby. Ovšem s tím, že za tutéž sumu obdrží vyhlášvatel několik návrhů, které mezi sebou může porovnávat a mezi nimi vybírat.

¹⁷ Ceny udělené v soutěži fyzickým osobám, přesahující částku 10.000,- Kč, se podle § 36 odst. 2 písm. I) zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, snižují o daň z příjmu ve výši 15 %, kterou vyhlášvatel podle zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů, odvádí správci daně. Ceny udělené v soutěži právnickým osobám podle téhož zákona o dani z příjmů se vyplácejí v plné výši a zdaňuje je právnická osoba sama v rámci řádného daňového přiznání.

Součástí soutěžních podmínek může být i ujednání, že s oceněnými architektonické, popřípadě urbanistické soutěže bude uzavřena smlouva na realizaci díla v jednacím řízení bez uveřejnění (provedení zakázky). Lze dohodnout, aby výše ceny byla odečtena z celkového honoráře za příslušnou výkonovou fázi.

8.3 Jednání poroty

Činnost nezávislých členů poroty je honorována jako činnost vysoce až velmi vysoce kvalifikovaná (asi 800 Kč/h). Ustavující schůze trvá obvykle 4 hodiny, hodnotící jednání asi jeden až tři dny podle počtu odevzdaných návrhů.

8.4 Činnost sekretáře soutěže a přezkušovatele

Sekretář – asi 50 až 100 hodin (asi 400 Kč/h), přezkušovatel – 15 až 80 hodin (asi 800 Kč/h), dle počtu návrhů a rozsahu požadavků poroty.

8.5 Výstava, případně vydání katalogu či jiných propagačních materiálů

Souvisí s celkovým počtem hodnocených soutěžních návrhů, dále s místem a způsobem vystavení soutěžních návrhů, s kvalitou katalogu.

9. CO DOPORUČIT ZÁVĚREM

Než se odhodláte k vyhlášení soutěže, dovolte několik základních rad:

- důkladně rozvažte Vaše představy, zvažte svoje potřeby a zájmy a pokuste se pro sebe co nejpřesněji definovat, o co usilujete;
- zvažte, co je cílem Vámi vyhlášené soutěže - zda získat nápady a využít je pro další zpřesňování Vašich představ a záměrů, pak doporučujeme soutěž ideovou, nebo zda získat již budoucího uskutečnitel Vaší zakázky, pak doporučujeme soutěž projektovou; každá z těchto soutěží má zcela jiné náležitosti řešení, jinou podrobnost, jiné dokumenty;
- ke zpracování soutěžních podmínek vyhledejte zkušené odborníky (znalce), kteří Vám pomohou s formulacemi, které co nejpřesněji vystihnou Váš záměr a tak nejlépe napomohou celkovému úspěchu soutěže;
- vyhledejte a jmenujte do poroty vskutku zkušené, zodpovědné a nezávislé odborníky (architektky, urbanisty, inženýry), neboť to bude právě porota, která povede Vaším jménem v průběhu soutěže dialog se zúčastněnými soutěžícími; ona Vám pomůže zpřesnit obsah a formu soutěžních podmínek a pomůže Vám vybrat to nejkvalitnější řešení;
- pro operativnost rozhodování poroty Vám doporučujeme omezit počet členů na míru co nejmenší, nejlépe pět až sedm; budete-li se potýkat s technickými či jinými problémy, může si porota přizvat příslušné znalce;
- neukládejte v soutěžních podmínkách zbytečně mnoho závazných podmínek řešení (ať formálních, nebo obsahových), neboť příliš detailní a příliš zavazující soutěžní podmínky brání

soutěžícím ve skutečně tvůrčím svobodném přístupu k řešení a porotě zároveň příliš zužují prostor pro co nejdopovědnější posouzení navržených řešení - pamatujte totiž, že soutěžní podmínky jsou nabídkou smlouvy, kterou jste vyhlášením soutěže vázáni (a ve Vašem zastoupení porota) a jimiž jsou stejně vázáni i účastníci soutěže; nedodržení podmínek je důvodem pro vyloučení soutěžního návrhu z posuzování;

- uvažte Vaše finanční možnosti a přizpůsobte jim rozsah soutěže; vězte ale, že soutěž Vaše prostředky šetří (a nemrhá) - dobře připravený projekt, jemuž jste věnovali náležitý čas a náležitou pozornost, ušetří Vaše prostředky tam, kde se vskutku ušetřit dají: u stavebního díla kvalitním dispozičním, tvarovým, technologickým a materiálovým řešením na realizaci stavby samé, u díla urbanistického správným odhadem vhodných a nevhodných rozvojových aktivit.

Z níže uvedených textů sestavila dne 29. 11. 2013 Ludmila Cepáková, upravil Petr Lešek, Daniela Rybková, Eva Faltusová, Milan Svoboda, Jana Janíková, Marek Janatka

Zdroj:

Příručka pro zadavatele architektonických a urbanistických zakázek – autor: JUDr. & PhDr. Jiří Plos a Mgr. Petr Jelínek

Architektonické soutěže – Sborník přednášek z mezinárodního symposia konaného 9. dubna 2010 v Brně – redakce a koncepce: Markéta Pražanová